

Félags- og húsnæðismálaráðuneytið
Skúlagötu 4
101 Reykjavík
Sent í Samráðsgátt gegnum tölvupóst

Reykjavík 2.9.2026
Tilvísun: M202609-0297

Efni: Umsögn Alþýðusambands Íslands um drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um almannatryggingar, nr. 100/2007 (eingreiðsla, orlofs- og desemberuppbót), Mál nr. S-156/2026

Alþýðusamband Íslands hefur tekið til umsagnar drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um almannatryggingar, nr. 100/2007. Umsögn þessi tekur einkum til 6. gr. frumvarpsdraganna, sem lýtur að sérstakri eingreiðslu í desember 2026.

Með ákvæðinu er lagt til að endurtaka eingreiðslu, aðgerð stjórnvalda sem gripið var fyrst til á tíma heimsfaraldursins. Sambærilegt ákvæði var lögfest með lögum nr. 85/2025 og ASÍ vísar til umsagnar sambandsins um frumvarp það sem varð að þeim lögum, mál nr. 236 á 157. löggjafarþingi, dags. 28. nóvember 2025¹

Þegar lög nr. 85/2025 voru sett höfðu rúmlega 73 þúsund lífeyrisþegar fengið greiðslur frá Tryggingastofnun á árinu samkvæmt gagnvirkri tölfraði stofnunarinnar. Þá var áætlað að um 37 þúsund fengju eingreiðslu, eða ríflega helmingur þeirra sem höfðu fengið greiðslur frá stofnuninni, og að um 17 þúsund, tæpur fjórðungur, fengju hana óskerta. Í greinargerð með fyrirleggjandi frumvarpsdrögum er áætlað að um 38.200 greiðsluþegar fái eingreiðsluna, þar af um 19.200 óskerta greiðslu. Áhrif aðgerðarinnar á ríkissjóð eru metin um 2 ma. kr.

Í greinargerð frumvarpsdraganna er vísað til stefnuýfirlýsingar ríkisstjórnarinnar um að gripið verði til aðgerða til að lyfta greiðslum almannatrygginga til tekjulægri lífeyrisþega. Frumvarpsdrögin samræmast vart því markmiði í ljósi þess hve stórs hluta greiðsluþega aðgerðin nær til. ASÍ vekur athygli á þessu ósamræmi milli markmiðsins og þess sem felst í frumvarpsdrögunum verði þau að lögum. Sökum þess hve almenn og umfangsmikil aðgerðin er vakna einnig spurningar um markvissa ráðstöfun almannaþjá. Með bráðabirgðaákvæði er viðhaldið sérstakri tvískiptri uppbót árið 2026 fyrir hluta lífeyrisþega. ASÍ telur að slík tímabundin úrræði eigi fremur að vera afmörkuð og byggð á skýrum, almennum reglum um greiðslur til lífeyrisþega.

Varðandi aðrar greinar frumvarpsins telur ASÍ rétt að fjárhæð orlofs- og desemberuppbótar verði ákveðin með skýrari og fyrirsjáanlegri hætti en frumvarpsdrögin gera ráð fyrir. Þótt greiðslurnar verði lögfestar er fjárhæð þeirra að öllu leyti látin ráðast af reglugerð ráðherra. ASÍ telur réttar að hún verði bundin við tiltekið hlutfall lífeyrisgreiðslna eða annað sambærilegt viðmið.

ASÍ leggur til að 6. gr. frumvarpsdraganna verði felld út. Að öðrum kosti þarf að endurskoða útfærslu hennar þannig að hún samræmist betur því markmiði að bæta kjör tekjulægstu lífeyrisþega. Auk þess kallar ASÍ eftir því að nákvæmar verði skýrt í lögum hvernig uppbætur þróast yfir tíma í stað ákvörðunar ráðherra hverju sinni.

Virðingarfyllst,
f.h. Alþýðusambands Íslands

Þórir Gunnarsson
Hagfræðingur

¹ [Umsögn ASÍ varðandi mál nr. 236 á 157. löggjafarþingi, dags. 28. nóvember 2025.](#)